

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Akın Gürlek** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ceylan AKÇA CUPOLO

Diyarbakır Milletvekili

26 Aralık 1997 tarihinde Diyarbakır'da gözaltına alınan Mehmet ÖZDEMİR de zorla kaybettirilenlerdendir. İHD'nin kayıp yakınlarıyla beraber basına yaptığı açıklamasına göre; "Mehmet Özdemir 1954 yılında Diyarbakır Lice'ye bağlı Araki (Kıyı) köyünde doğdu. Evli ve yedi çocuk babasıydı. Araki köyüne devlet güçleri tarafından sürekli baskın yapılıyordu. Bu baskılardan kaynaklı Mehmet Özdemir ailesini de alarak Diyarbakır'a göç etmek zorunda kaldı. Bir süre sonra ise Araki köyü devlet güçleri tarafından yakılıp boşaltıldı. Mehmet Özdemir köye dönme ihtimali kalmadığı için Diyarbakır'da hayvan ticareti yaparak geçimini sağlamaya başladı. Mehmet Özdemir, zorla kaybedilmeden önce birkaç defa gözaltına alınmış bu gözaltılar sırasında ağır işkenceler görmüştü. 5 Ağustos 1997 günü de evi basılarak gözaltına alındı. 4 gün gözaltında tutulduktan sonra serbest bırakıldı. Yasadışı örgüte yardım ve yataklık ettiği gerekçesiyle hakkında yargılama başlatılmış ve 23 Ocak 1998 tarihinde beraat etmesiyle bu yargılama son bulmuştu. Mehmet Özdemir 26 Aralık 1997 günü sabahı hayvan pazarına gideceğini söyleyerek evinden çıkar. Buradan bir arkadaşının evini ziyaret ettikten sonra hayvan pazarının yakınındaki bir kahveye gider. Görgü tanıkları; Mehmet Özdemir'in kahvede arkadaşlarıyla otururken silahlı, sivil kıyafetli ve ellerinde telsiz bulunan iki kişinin Mehmet Özdemir'e kendileriyle birlikte gelmesini söylediğini, bu kişilerle dışarı çıkan Mehmet Özdemir'in beyaz bir taksiye doğru götürüldüğünü belirtmiştir. Yine arabanın içinde üçüncü bir kişinin de oturduğunu gören Mehmet Özdemir'in arabaya binmemek için uğraştığını, kendini yere attığını, onu tutan kişilerden kurtulmaya çalıştığını da belirtmişlerdir. Ancak Mehmet Özdemir bu kişiler tarafından zorla, şiddet uygulanarak arabaya bindirilmiş ve oradan götürülmüştür. Olaya orada bulunan birçok kişi tanık olur. Olayın tanıklarından biri okuma yazması olmadığı için arabanın plakasını alamadığını söyler. Mehmet Özdemir'in eşi Enzile Özdemir, 29 Aralık 1997 günü önce İnsan Hakları Derneğine başvurdu ve eşinin zorla gözaltına alındığını, hakkında bilgi edinemediğini belirterek hukuki yardım talebinde bulundu. Orada bulunan avukatların yardımıyla daha sonra Diyarbakır Cumhuriyet Savcılığına bir dilekçe ile başvurdu ve eşinin kahvede otururken sivil kıyafetli polis memurları tarafından alındığını belirterek akıbetiyle ilgili bilgi talep etti. Bu taleplere yanıt olarak verilen dilekçeye "Mehmet Özdemir, Emniyet Müdürlüğü tarafından gözaltına alınmıştır" damgası vuruldu. Ancak bu damganın üzerinde hiçbir yetkilinin imzası bulunmamaktaydı. Aradan bir süre geçmesine rağmen Mehmet Özdemir'den bir daha haber alamayan ve nerede tutulduğu kendisine söylenmeyen Enzile Özdemir, yeniden yetkili kurumlara başvurdu. Kendisine verilen yanıtta bu defa Mehmet Özdemir'in gözaltına alınmadığı bir yanlışlık yapılarak gözaltında olduğunun

söylenmiş olabileceği iddia edildi. Mehmet Özdemir'in ailesi Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'na, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Hakları Komisyonu'na, Diyarbakır Valiliği'ne başvurularda bulundu. İç hukuktan bir sonuç alamayan Özdemir ailesi 7 Eylül 1999 tarihinde Mehmet Özdemir'in zorla kaybedilmesiyle ilgili AIHM'e başvuruda bulundu. Yapılan tüm başvurulara rağmen Mehmet Özdemir'den bir daha haber alınamadı. AIHM, 8.Ocak.2008 tarihinde esas ve usul yönünden dosya ile ilgili ihlal kararı verdi ve Türkiye'yi tazminata mahkûm etti."

Bu bağlamda;

1. Önergede bahsedilen ve zorla kaybettirilenlerin akıbeti ne olmuştur? Cenaze ve/veya mezar yerleri nerededir?
2. Bu olaydaki failer/azmettiriciler/devletle ilişkili paramiliter odaklar açığa çıkarılmış, yargılanmış ve cezalandırılmış mıdır?
3. Kişinin akıbeti ortaya çıkıncaya kadar hukuken kesintisiz bir biçimde işlenmeye devam eden bir suçta, hangi kanun maddesi zamanaşımından bahsederek faili korurken, geride kalanların ömür boyu sürecek adalet arayışına bir son tarih koyabilir?
4. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AIHM) *yaşam hakkı ihlali, etkin soruşturma yürütmemek ve işkence yapmak* suçlarından oybirliğiyle Türkiye'yi mahkûm ettiği dosyalar, söz konusu kararların ardından neden yeniden açılmamış, failerin/azmettiricilerin/devletle ilişkili paramiliter odakların cezalandırılması için neden somut adımlar atılmamıştır?
5. Kamuoyunda politik faili meçhul dosyalarını da etkin biçimde soruşturması, uluslararası hukuka ve vicdanlara aykırı olarak zamanaşımı gerekçesiyle kapatılan dosyaları yeniden açması umulan Faili Meçhul Suçları Araştırma Daire Başkanlığının yanına faili belli olan suçlar için de Gözaltında Zorla Kaybetme Suçları Araştırma Dairesi kuracak mısınız?